

שהוא מביא מהלל"מ מה טעם הוא זה שאינו נשנים, וי"ל שלא אמר תורה אלא למנוח ול"ט, שוב ראיתי בחידושי הרשב"א כתוב גירסא אחרת דרב לכתחלה קאמר דאין לרין להזכיר צו"ט עיי"ש.

סימן כט

(א) **הא** דאמרינן שומע כעונה, אי פירושו שיואל צממשה השמיטה נחוד, או שמתחם אליו גם הדיבור של המשמיע, עיי' שמיטה, ויולא יד"ח בשיתוף, השמיטה, והדיבור, של חברו.

נראה מדבטין טעמא להא דולא מוילא, משום דכל ישראל ערביין, והלכך אינו מוילא בצרכה הנהנין, כשילא, דה"ט דשומע כמדבר אינו אלא כששומע צרכה ודיבור של מלוה, כגון השומע ק"ש מפי חברו, שולא מלוה הקריאה, הכי הוא רק קורא בחורה, וכשיואל צה יד"ח העשה של מלוה ק"ש, נחוסף בקריאתה שם קריאת מלוה, והלכך כשילא כבר, והוא קורא להוילא חברו, ז"ל דעיי' שחברו יולא צה יד"ח, יחול על קריאתו שם קריאת מלוה, וכיון שאין חברו יולא עד שחבי קריאת מלוה, ואינוה קריאת מלוה עד שהאמר שיואל צה 'השומע יד"ח, נמלא שדין שומע כעונה שהדשה חורה הוא המכין את השמיטה והדיבור הרלוין לדון שומע כעונה, ואותה השמיטה ששמע אס לא היה דין שומע כעונה, אותה השמיטה צלחת אינה רלויה לדון שומע כעונה ולא נאמר עליה דין שומע כעונה ולא נאמר דין זה אלא מכה הערבות של האחד על חברו, והלכך מתאחדים השומע והמשמיע ומשתתף השמיטה והדיבור להיות מלוה שלמה, אבל לולא הערבות אין כחן שיתוף ביניהם, והי"ל כשומע שמיטה שאינה של מלוה, אחרי שכל שמיטה לריכה הכנה מקדם, מכה דין שומע כעונה, להקנה שחבי רלוין לדון זה, ובאמור, והלכך לרין דעת השומע והמשמיע משום דכלא דעתם אין משתתפים הדיבור והשמיטה, ואין הדיבור של מלוה, ולא השמיטה שמיטה קריאה של מלוה, ואפי' למ"ד מלוה ח"ל כונה כשעשה צעמו, אבל הכא לריכין דעת להשתתף יחד, ואפי' למ"ד דח"ל כונה גם צה, היינו דבסתם נחקקים המלוה ונחאחד השמיטה והדיבור כאילו כיונו, הדע שאם נחקיין שלא להוילא או שלא ללאת לכו"ט לא יולא, ואפי' כשלא יולא המשמיע וקורא לעצמו ולהחברו, מ"מ לגבי חברו השומע, אין מושיל כלום מה שהוא יולא צה יד"ח, דכוא אינו שומע כ"ל דברי תורה, עד שיכיון השומע ומשמיע שחבי קריאה של מלוה גם בעד חברו, ולא מחשבא קריאה של מלוה לגבי חברו עד שמתאחד השמיטה והדיבור, והלכך אין ענין הלזא אלא כשהמשמיע ג"כ בחיוב המלוה דבזה חידוש התורה דמתאחדים ומשתתפים צממשה, משא"כ בזהו שאינו מלוה צה, ובס' עו"א ר"ב כ"ט, הקשה ל"ל טעמא בהשו"ק משום דלאו בני חיובא נינהו חיפוק ל"י דבטין כונה המשמיע ולדידכו לית להו מחשבה, אמנס, עיקר דין דבטין כונה, אינו אלא אחרי שהשמיטנו מתני יסוד דין שומע דאינו בשמיטה קול דברים, אלא בהתאחדות הדיבור והשמיטה ואינו אלא בהנאי שהמשמיע מחויב צדד, וצוה למדו דגם כשהמשמיע צר חיובא, לרין כונה שניהם לזה, אבל אי נפיק בשמיטה מחשו"ק, אף אם היה לכן מחשבה, כש"כ דנפיק בלא מחשבה המשמיע.

(ב) **מיהו** כשקורא ומצדק גם לעצמו אז מהני מחשבתו לחוד להשוויו קריאת עצמו קריאת מלוה גם לזהדי חברו אף בלא טעמא דערבות, והלכך מהני גם בצרכה הנהנין, ומשמע ברא"ש, צרכות כ' צ', צבטיל דגשים צה"מ, דעמא דערבות, היה מהני גם לאינו צר חיובא [והיו מחשב מלוה בעד חברו, כמו היכי דילא] אלא שאין ערבות אלא בדבר שהוא חייב צו, ועיי' צו"ט רע"א סי' ז'.

(ג) **וכיון** שענין שומע כעונה הוא התאחדות השומע והמשמיע זה דיבור וזה בשמיטה עד שמתחם גם הדיבור למנוח השומע, לכן, אף במלוה שאינו יולא דיבור כל דכו אלא שרין חנאים דיבורו, מ"מ יולא בשמיטה, כמו, למ"ד לא השמיע לאינו לא יולא, ומכל מקום יולא בשמיטה, ואם השמיטה היתה נחשבת כאלה.

ממנו דיבור, אחתי הוי כדיבור צלחש שלא השמיע לאזנו, אלא שדיבור המשמיע מהני ל"י לדידו, וכן כששומע מגיבה, שאם היתה השמיטה כדיבור, אחתי הוי קראה על פה, ולא יולא, אלא שכל קריאת המשמיע הוי לדידו, ונראה, דזכו שנתפסקו צהו, פסחים ל"ט צ', ד"ה לא יפחות, שיכא לרין כוס לכל השומעים, דה"ט דכוי דשומע כמדבר מ"מ לא הוי על הכוס, ומיכו למאי דקיי"ל שח"ל כוס לכל אחד, עיי' כ"ט דיבור המשמיע הנשלם בכל חנאי המלוה, לדידו דמילא, וכן ראיתי בס' שו"ת צית שלמה סי' י"ז עיי"ש, ולפי האמור יש לעיין צממ"ש צ"ה להגר"ד ז"ל הגאב"ד צריסק, שאין דין שומע כעונה בצרכה כהנים משום דלרין קול רס, ולפי האמור כיון שנשלמו חנאי הדיבור צממשים סגי ל"י לשומע, ונראה דצרכה הכהנים עיקרה, הדיבור, שהוא שוב בגדרו צין בקול נמוך וצין בקול רס, וכשהוא בקול רס אינו אלא כמוסיף עליו חנאי שהוא חוץ ממנו כתנאי הכוס והמגילה ול"ט, [בקרלה, כיון דכל שומע, גם הדיבור של המשמיע הוא לעולם הנשאו של המלוה, עד שיתכן להגדירה בתנאים מיוחדים, כמו שחבי מתוך הכתב ועל הכוס וכיו"ב, שפיר יתכן צה גם חנאי של קול רס, ומי"ל שוב לחדש שלא יהא צה דין שומע כעונה] ולפי פ"י זה צהו"ס פסחים, נראה שאם שנים מצרכים על כוס אחד, ודאי לא קיימו מלוה על הכוס, וה"ט או שאין יכול ללאת כשהכוס ציד חברו, או שאין שנים מצרכין על כוס אחד, וכ"מ צו"ט רע"א סי' ז' ועיי' בס' מ"צ סי' רע"א צה"ל.

(ד) **וכן** לענין חקיעה שופר אינו יולא בשמיטה אלא בקול שופר של מלוה, והלכך אינו יולא מחשו"ק ולא ממחשבה, וכן כשלא כיון חבירו להוילא, ולדידו לא הוי קול שופר של מלוה, רק צה חלוק דין שופר, משאר מלוה שדיבור, שאף כשחוקע צעמו אינו יולא כי אם בשמיטתו שאין בשופר מלוה בתקיעה אלא בשמיטה, ואין התקיעה אלא הנאי, אלא שרין שיכוי צחוקע ובשומע, כל הדברים הנלרכין בשמיטה קריאה מפי חברו צמלות הדיבור, ואמרינן צרי"ה כ"ט, שח"ט וחצ"ח אינו מוילא אף את עצמו, וה"ט דע"ג דכששומע התקיעה מחברו גם כן לא שמע שלמה, שמשורב בשמיטתו חלוו של פטור, וכן כל מלוה צצנוף לא שייך כי אם צנוף שלם, מכל מקום כחיוצו כן קיומו, וכי היכי דחיוצו צתערבות קיומו צתכונה הזאת, אבל בתקיעה שופר שהמלוה היא השמיטה, ואין התקיעה אלא חנאי, הלכך כי היכי שאין מוילא את מינו, מפני שענין לשומע תקיעה שלמה, וכששומע מחלוו עבד לאו התקיעה היא, כן אינו מוילא את עצמו, שחבי לרין ללאת בשמיטה, והרי לא שמע תקיעה שלמה, אבל כששומע ממחויב, חע"ג דשמיטתו אינה שלמה חיוצית אלא צתערבות, לא אכפת לן דכחיוצו קיומו, ובק"ש, נראה שיכול להוילא את עצמו, שחבי יולא בקריאה, ולא בשמיטה, מיכו למ"ד לרין להשמיע לאזנו, נראה דלרין לשומע מפי אחר דלא הוי קריאה שלמה ושמיטה צתערבות, אבל כששומע מפי עצמו הוי הקריאה צתערבות והוא שמע קריאה קטועה ולא יולא, [לכאורה ז"ל ד"ל דח"ל שמיטת און של צר חיובא, אלא שמיטה האון מתקנת הדיבור, ולחקנה זו מהני גם שמיטת און של חני העבדות, ואפשר שח"ל אלא קול הראוי לשמיטה ול"ט צסוגילא, אמנס ח"כ מה אכפת לן צהרש, ומה לי ראוי לשמיטה לאזנו ומה לי ראוי לאוזן חבירו] וכן בקריאת המגילה כיון שאין יולא בקריאה על פה, י"ל כיון דראיתו צתערבות וקריאתו עיי' ראוי צתערבות לא יולא והלכך ישמע מאחר, דכוי ראוי שלמה וקריאה שלמה ואין צתערבות אלא בשמיטה, וזה דעת ה"א צשו"ע תרפ"ט סעי' ג', [אבל י"ל שא"ל ראוי של צר חיובא, אלא אף אם נתן שטר שחרור לעבדו שיחול צין ראוי לדיבור שפיר מקרי קורא מחוב [כחצב] ועיי' צו"ט צית שלמה סי' י"ז.

(ה) **ברכות כ' צ'** הצ"ע כגון דאכל שיעורא דרבנן כו', כחצ הגרע"א צדו"מ ובהשבה סי' ז' דאף אם אכל הבן שיעורא דרבנן, מ"מ לא הוי תרי דרבנן, כיון דבגדול אף שאכל שיעורא דרבנן מפיק למאן דאכל שיעורא דאורייתא, דבה"מ הוי ככל צרכה המלוה, דמוילא חע"ש שילא, אלא דרבנן החמירו שלא יולא אלא ח"כ נחשיב צב"ט